

ПРАВОВИЙ СВІТ

**Громадська організація
«Правовий світ»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ
СУЧАСНОЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ»**

3–4 грудня 2021 р.

Дніпро, 2021

УДК 34«313»(063)
Н73

Новітні тенденції сучасної юридичної науки: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 3–4 грудня 2021 р. – Дніпро: ГО «Правовий світ», 2021. – 84 с.

У матеріалах зібрані тези доповідей, які були подані учасниками міжнародної науково-практичної конференції **«Новітні тенденції сучасної юридичної науки»** (м. Дніпро, 3–4 грудня 2021 р.).

**НАПРЯМ 4. ТРУДОВЕ ПРАВО;
ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПУСТОК У ЗВ'ЯЗКУ
З УСИНОВЛЕННЯМ ДИТИНИ В УКРАЇНІ
ТА КРАЇНАХ СКАНДИНАВСЬКОЇ ПРАВОВОЇ МОДЕЛІ
Дмитренко Д. О...... 33

**НАПРЯМ 5. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ
Кучер Ю. В...... 37

ВІДШКОДУВАННЯ ВИТРАТ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПРИМУСОВИМ
ВИДВОРЕННЯМ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА
Палько В. І...... 41

**НАПРЯМ 6. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ;
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО**

ЗАВІДОМО НЕЗАКОННИЙ ПРИВІД ОСОБИ
ЯК ВИД ДІЯННЯ, КРИМІНАЛІЗОВАНОГО СТ. 371 КК УКРАЇНИ
Затолочний В. С...... 45

ЗВІЛЬНЕННЯ ОСОБИ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
У ЗВ'ЯЗКУ З ДІЙОВИМ КАЯТТЯМ ТА ПРИМИРЕННЯМ ВИННОГО
З ПОТЕРПЛИМ У РАЗІ ВЧИНЕННЯ НЕОБЕРЕЖНОГО НЕТЯЖКОГО
ЗЛОЧИНУ, ЩО СПРИЧИНИВ СМЕРТЬ ПОТЕРПІЛОГО
Коновальчик Є. О...... 47

ПІДСТАВИ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА
Куца К. О...... 51

ОЗНАКИ ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВOPУШЕНЬ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ
Янчева К. І., Гутникова О. С...... 54

**НАПРЯМ 7. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС
ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА;
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ**

ВИСУВАННЯ СЛІДЧИМ ВЕРСІЇ, ЯКІ СПРЯМОВАНІ
НА РОЗСЛІДУВАННЯ СТАТЕВИХ ЗЛОЧИНІВ
ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ
Іванова О. Л...... 57

ВІДШКОДУВАННЯ ВИТРАТ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПРИМУСОВИМ ВИДВОРЕННЯМ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

ПАЛЬКО В. І.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри загальноправових дисциплін*

*Національний університет «Одеська морська академія»
м. Одеса, Україна*

В сучасних умовах глобальної інтенсифікації міграційних процесів, активної участі мігрантів в таких процесах зростає необхідність ефективного державного регулювання в зазначеній сфері, яке є передумовою використання позитивного потенціалу міграції з метою її розвитку, мінімізації негативних наслідків, забезпечення прав і свобод мігрантів.

Важливою складовою управління міграційними процесами в Україні є протидія незаконній міграції, що здійснюється, зокрема, шляхом забезпечення інституційної спроможності посадових осіб Державної міграційної служби України, її територіальних органів і територіальних підрозділів (далі – органи ДМС), органів охорони державного кордону, Служби безпеки України (далі – СБУ) під час прийняття рішень про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства (далі – іноземці), їх ідентифікації і вжиття заходів з безпосереднього примусового видворення, поміщення до пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні (далі – ПТП), а також під час прийняття рішень про продовження строку затримання незаконних мігрантів.

Законодавством передбачена чітка процедура примусового видворення: 1) Подання позову до суду; 2) прийняття судом рішення про видворення та затримання правопорушника міграційного законодавства; 3) поміщення незаконного мігранта до пункту тимчасового перебування; 4) проведення заходів щодо ідентифікації та документування затриманої особи; 5) придбання квитків до країни походження іноземця чи особи без громадянства або країни попереднього постійного проживання; 6) рішення суду про примусове видворення іноземця виконує орган або підрозділ, який його ініціював. Виконання рішень суду про примусове видворення іноземців за позовами органів СБУ здійснюють органи ДМС за місцезнаходженням органу СБУ.

Так, за 9 місяців 2021 року судами за позовами територіальних органів ДМС відповідно до ст.288 Кодексу адміністративного судочинства

України[1] було прийнято 265 рішень про примусове видворення незаконних мігрантів, із яких виконано 195 рішень, що складає 73,6 % [2]

Важливим фактором своєчасного виконання судових рішень про примусове видворення незаконних мігрантів є фінансування заходів щодо відправлення цих осіб за межі території України.

Відповідно до абзацу 5 пункту 9 Паспорту бюджетної програми ДМС України на 2020 рік, на організацію примусового видворення за межі України незаконних мігрантів, в тому числі передача відповідно до міжнародних угод про реадмісії передбачено 600 тис. грн. Середні витрати на примусове видворення за межі України 1 особи 12, 5 тис грн. [3].

В ст. 32 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» встановлений порядок відшкодування витрат, пов'язаних із примусовим видворенням іноземців та осіб без громадянства [4].

Відповідно до частини першої ст.32 вказаного Закону іноземці та особи без громадянства, які відповідно до рішення суду підлягають примусовому видворенню за межі України, відшкодовують витрати, пов'язані з видворенням, в установленому законом порядку. Якщо зазначені іноземці та особи без громадянства не мають коштів для відшкодування витрат, пов'язаних із видворенням їх за межі України, видворення здійснюється за рахунок державного бюджету.

Якщо фізичні або юридичні особи запрошували чи приймали іноземців та осіб без громадянства, влаштували їх незаконний в'їзд, проживання, працевлаштування, сприяли в ухиленні від виїзду після закінчення строку перебування, за рішенням суду в установленому законом порядку відшкодовують витрати, завдані державі внаслідок видворення зазначених іноземців та осіб без громадянства.

До кошторису витрат, необхідних для виконання рішення про примусове видворення іноземця та особи без громадянства, включається вартість:

- проїзних квитків для іноземця та особи без громадянства та осіб, які його супроводжують;
- послуг з утримання іноземця та особи без громадянства в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні;
- послуг з ідентифікації особи;
- послуг з оформлення документів та вчинення інших дій, пов'язаних із примусовим видворенням, тощо.

Облік витрат, пов'язаних із примусовим видворенням, ведуть центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, органи охорони

державного кордону, про що у двох примірниках складається акт за встановленою формою відповідно Міністерством внутрішніх справ України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері захисту державного кордону. Форма такого акту передбачена додатком 9 до Інструкції про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства (пункт 4 розділу VIII) [5].

Іноземець та особа без громадянства сповіщається під розписку про загальну суму витрат, пов'язаних із примусовим видворенням, обчислену в цінах на день розрахунку з ним. У разі відмови іноземця та особи без громадянства підтвердити пред'явлену йому для відшкодування суму витрат в акті робиться відповідна відмітка із зазначенням причини відмови.

У разі відмови іноземця або особи без громадянства відшкодувати витрати, необхідні для виконання рішення про його примусове видворення за межі України, відповідні кошти можуть бути стягнуті з нього в судовому порядку.

Якщо в іноземця або особи без громадянства, стосовно якого було прийнято рішення суду про примусове видворення, виявлено готівку, вона вилучається за актом та використовується для забезпечення виконання рішення про примусове видворення згідно з кошторисом витрат.

У разі відмови приймаючої сторони, яка запрошувала іноземців та осіб без громадянства в Україну, відшкодувати витрати, пов'язані з примусовим видворенням таких іноземців та осіб без громадянства, відповідні кошти можуть бути з них стягнені в судовому порядку. Приймаючою стороною можуть бути фізичні або юридичні особи.

На нашу думку доцільно створити спеціальний фонд «Видворення», підпорядкувавши його ДМС за погодженням з Міністерством фінансів України. Надходження коштів до цього фонду можна передбачити за рахунок відрахувань від стягнутих штрафів за статтями 203-205 КУпАП (10%).

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року № 2747-ІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

2. Статистика дані ДМСУ за 9 місяців 2021 року. URL: <https://dmsu.gov.ua/diyalnist/statistichni-dani.html>.

3. Паспорт бюджетної програми ДМС України на 2020 рік. Наказ МВС України від 13.02.2020 № 145. URL: <https://mvs.gov.ua/upload/document/QJks3tAHVNHlOuD7LeJlrCS7BPKaaL21W1C9ej1.pdf>.

4. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>.

5. Інструкція про примусове повернення і примусове видворення з країни іноземців та осіб без громадянства від 23.04.2012 № 353/271/1. Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України 23.04.2012 № 353/271/150. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0806-12#Text>.